

Znaczenie klastrów dla rozwoju gospodarki

dr Bronisława Kowalak
Dyrektor Departamentu Instrumentów Wsparcia

Warszawa, 30 sierpnia 2007 r.

Plan prezentacji

- **Klasy a konkurencyjność gospodarki**
- **Definicja klastra, porównania**
- **Szanse rozwoju**

Czynniki zwiększania konkurencyjności

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na poziom współczesnej konkurencyjności są: **innowacyjność, przedsiębiorczość, zdobywanie wiedzy i permanentne uczenie się**

Miejscem, w którym skupia się wytwarzanie i pozyskiwanie wiedzy oraz umiejętności, stają się „regiony uczące się” skupiające tych, którzy potrafią tworzyć warunki do innowacji i porzucić modele z przeszłości

Siłą napędową regionalnych systemów innowacji są parki nauki i **klastry**

Innowacja – innowacyjność - przedsiębiorczość

„Innowacja to ukształtowanie nowej funkcji produkcji” [J. Schumpeter]. Jest procesem tworzenia nowych w stosunku do swoich źródeł pomysłów, a także podejmowaniem decyzji co do tych pomysłów, w wyniku których powstaje coś użytecznego” [M. Porter i J. B. Kamm]

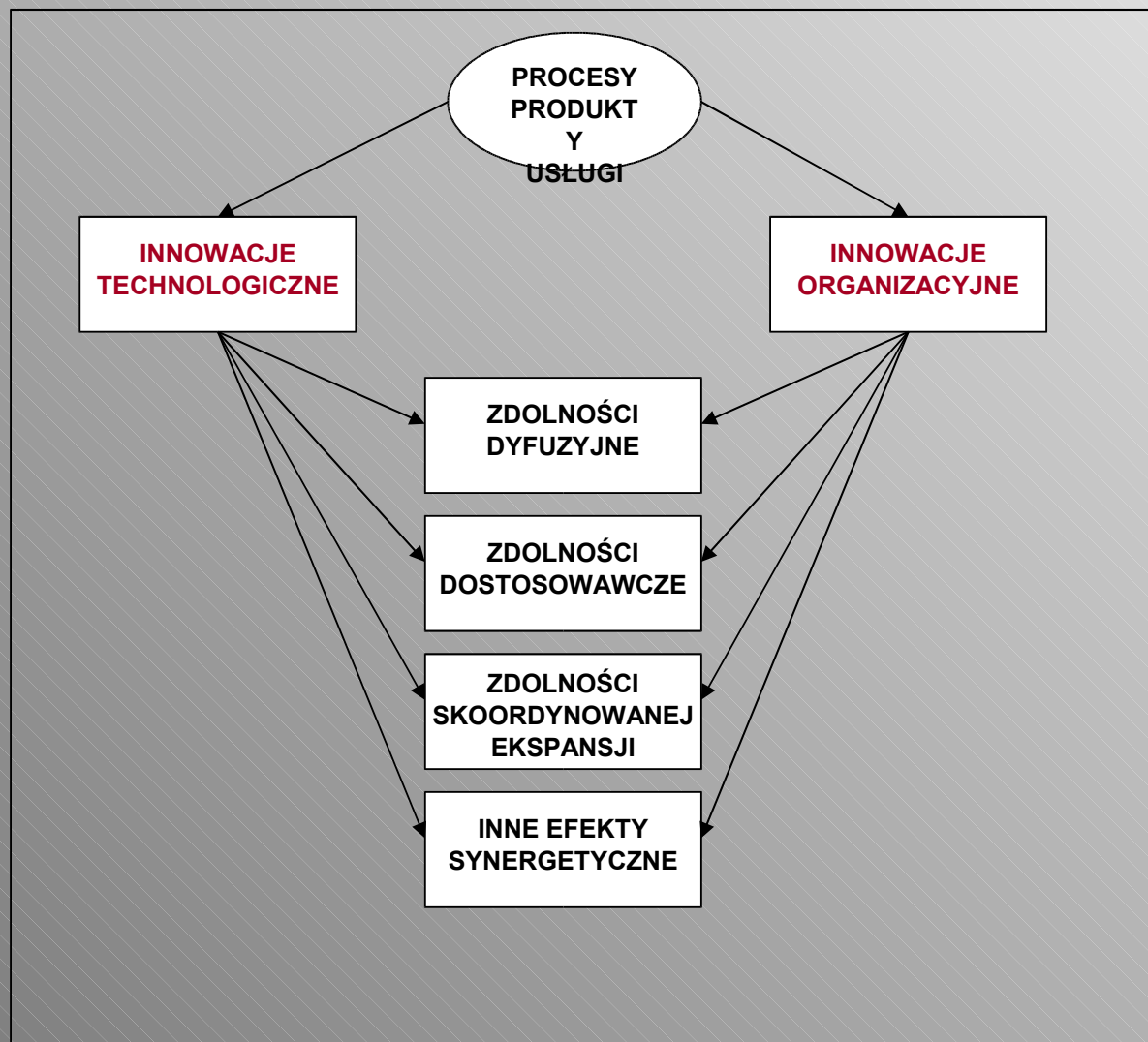
„Innowacyjność gospodarki - to zdolność i motywacja przedsiębiorców do ustawicznego poszukiwania i wykorzystywania w praktyce wyników prac badawczych i rozwojowych, nowych koncepcji, pomysłów i wynalazków. To także:

- doskonalenie i rozwój istniejących technologii produkcyjnych, eksploatacyjnych i dotyczących sfery usług,
- wprowadzanie nowych rozwiązań w organizacji i zarządzaniu,
- doskonalenie i rozwój infrastruktury, zwłaszcza dotyczącej gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji” [MG Program „Zwiększanie innowacyjności gospodarki w Polsce do 2006 roku”]

„Przedsiębiorczość polega na: działaniu osób w poszukiwaniu innowacji oraz wykrywaniu nowych związków w istniejącym systemie gospodarczym, na zdolności do wybiegania w przyszłość, poszukiwaniu zmiany i wykorzystaniu jej do społecznej lub gospodarczej innowacji” [PF Druker]

Dwoistość innowacji

Innowacja organizacyjna, zwykle wywołwana przez wprowadzenie innowacji technologicznej, ma decydujący wpływ na skuteczność tej innowacji

*Źródło: A. Nowak-Far ,
Globalna konkurencja..,
WN PWN, W-wa Poznań
2000, s. 29.*

Klaster - nowy sposób myślenia

Według definicji Portera:

*„Klaster to **geograficzne skupisko wzajemnie powiązanych firm**, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (na przykład uniwersytetów, jednostek normalizacyjnych i stowarzyszeń branżowych) **w poszczególnych dziedzinach, konkurujących między sobą, ale również współpracujących**”*

Tworzenie klastrów nie może się dokonywać administracyjnie. Jest to proces rynkowy, oddolny

Klaster - definicja

Według Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 grudnia 2006 roku w sprawie udzielania przez polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi:

„Przez klaster rozumie się przestrzenną i sektorową koncentrację podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego lub innowacyjności oraz co najmniej dziesięciu przedsiębiorców, wykonujących działalność gospodarczą na terenie jednego lub kilku sąsiednich województw, konkurujących i współpracujących w tych samych lub pokrewnych branżach oraz powiązanych rozbudowaną siecią relacji o formalnym i nieformalnym charakterze, przy czym co najmniej połowę podmiotów funkcjonujących w ramach klastra stanowią przedsiębiorcy”.

SSE, parki przemysłowe i technologiczne, inkubatory technologii i klastry – podobieństwa i różnice

Cechy charakterystyczne	SSE	PP	PT	IT	KLA
Posiadanie jednostki zarządzającej	tak	tak	tak	tak	nie
Formalne powiązanie z jednostką naukowo-badawczą	nie	nie	tak	tak	nie
Działania w sferze zaawansowanych technologii	nie	nie	tak	tak	często
Wspieranie podejmowania działalności produkcyjnej	tak	tak	tak	tak	nie
Wspieranie podejmowania działalności usługowej	nie	tak	nie	nie	nie
Prowadzenie usług prawno-finansowych dla MSP	nie	tak	tak	tak	nie
Konieczna specjalizacja biznesowa pomiędzy podmiotami	nie	nie	nie	nie	tak

Dlaczego klastry?

- **MSP działające „samotnie”, zdane na własne zasoby i pomysłowość podejmowaniu innowacji i konkutowaniu na rynku, odczuwają brak szerszej współpracy z innymi firmami w zakresie: prowadzenia prac rozwojowych, kooperacji i podwykonawstwa produkcyjnego, dostępu do sieci dystrybucji marketingu; mają słabe więzi z instytucjami B+R, pośrednictwa technicznego i doradczego oraz instytucjami finansowymi**

Klasy – siłą napędową regionów

MSP działające w klastrach korzystają jednocześnie:

- z silnej integracji globalnej (dostępności)
- silnej adaptacji lokalnej (bliskości)

Bliskość firm przyspiesza proces uczenia się, ułatwia dzielenie się informacjami niejawnymi, nieformalnymi, skraca czas realizacji projektów

Dostępność czyli możliwość prawie natychmiastowego komunikowania się z różnymi od siebie oddalonymi punktami ziemi (Internet) - związana z pojęciem sieci - umożliwia umiędzynarodowienie działalności

Program pilotażowy "Wsparcie na rozwój klastra" -3,8 mln zł

- **Wsparcie na realizację projektów dotyczących rozwoju klastra w zakresie współpracy krajowej lub międzynarodowej, promocji, podnoszenia kwalifikacji koordynatora klastra lub podmiotów funkcjonujących w ramach klastra oraz działań innowacyjnych.**

Klastry w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Działanie 5.1 – 104,3 mln euro

- **Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym (m.in. klastrów) - dofinansowanie wspólnych inwestycji niezbędnych dla rozwoju powiązania kooperacyjnego oraz projektów doradczych, szkoleniowych i działań marketingowych**

Podsumowanie

Klasy - elementem gospodarki opartej na wiedzy

- klasy działające na styku polityk: innowacyjnej, regionalnej i przemysłowej zostały uznane za element budowy gospodarki opartej na wiedzy, gdyż oferują nowy - oddolny - sposób myślenia o organizacji procesów gospodarczych

„Gospodarka oparta na wiedzy „jest porządkiem ekonomicznym, w którym wiedza a nie praca, surowce i kapitał, jest kluczowym zasobem, porządkiem społecznym, dla którego nierówność społeczna oparta na wiedzy jest głównym wyzwaniem...”
(P.F. Drucker, *The Atlantic Monthly*, 1994)